

О. І. Шведик,

судовий експерт Чернівецького НДЕКЦ МВС України, м. Чернівці, Україна,
e-mail: nnaf44@gmail.com

ОСНОВИ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ У СУДОВІЙ БУДІВЕЛЬНО-ТЕХНІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗИ

Анотація. Серед значної кількості запитань судова будівельно-технічна експертиза вирішує питання, що дають змогу визначити функціональне призначення приміщень, будівель та їх належність. Метою цієї дослідницької роботи є опис і стисла характеристика тих особливостей, на які необхідно звертати увагу під час вирішення цих питань.

Ключові слова: судова будівельно-технічна експертиза, функціональне призначення приміщень.

Abstract. Forensic structural engineering among a significant number of questions solves issues that help to establish premise functional purpose, buildings and their affiliation. The purpose of this research is describing and brief description features that need to be considered when addressing these issues.

Keywords: forensic structural engineering, functional premise purpose.

Аннотация. Среди значительного количества вопросов судебная строительно-техническая экспертиза решает вопросы, помогающие установить функциональное назначение помещений, зданий и их принадлежность. Целью этой исследовательской работы является описание и краткая характеристика тех особенностей, на которые необходимо обращать внимание при решении этих вопросов.

Ключевые слова: судебная строительно-техническая экспертиза, функциональное назначение помещений.

Судова будівельно-технічна експертиза з визначення функціонального призначення приміщень не схожа на інші напрями будівельно-технічної експертизи, має свою специфіку. Проблемою є відсутність методики та доволі малий об'єм інформації в експертному середовищі про дослідження питання функціонального призначення приміщень. Це питання часто зустрічається під час розгляду цивільних і господарських судових справ, зокрема, у разі відсутності документації на приміщення, визнання недійсними документів про надання функціонального призначення приміщенню, самовільного будівництва чи переобладнання приміщень.

У тезах розглянуто особливості, які слід враховувати під час вирішення питання визначення функціонального призначення приміщень. Ця доповідь може стати основою для розроблення положень відповідної методики.

Метод визначення функціонального призначення приміщень ґрунтується на індукційному дослідженні об'єктів експертизи та зроблених на його підставі логічних міркуваннях і висновках. Здійснення експертизи за такими питаннями щонайменше потребує наявності базових спеціальних знань, однак, додаткова інформація про цей вид досліджень запозичена із практичного досвіду, що сприятиме більш якісному виконанню експертизи й обґрунтованості наданого висновку.

Наразі законодавство розрізняє дві групи приміщень — житлові та нежитлові. Їх призначення можна назвати загальним для всіх приміщень. Ці дві групи не мають конкретизованої функції, а для визначення такого призначення потребують наявності у приміщенні не стільки ознак функціональності, скільки відповідності його певним вимогам, що забезпечує приміщенню правовий режим. До прикладу, чинна нормативна база окреслює житлове приміщення як приміщення, що опалюється, розташоване в надземній частині будинку, призначене для цілорічного проживання та відповідає санітарно-гігієнічним вимогам. Тобто невідповідність приміщення зазначеним вимогам визначає його належність до нежитлових.

Конкретні функції приміщень спершу закладають у проектній документації, а закріплюють після здавання об'єкта в експлуатацію та належним фактичним його використанням.

Окремо слід звернути увагу на виконання експертизи щодо визначення функціонального призначення приміщень під час будівництва. У більшості випадків незавершеність будівельного процесу й відсутність фактичного використання приміщень не дають експертові змоги зібрати достатньо ознак для визначення функціонального призначення приміщень. Отже, за відсутності чітких ознак, а також відсутності акту введення приміщень в експлуатацію неможливо встановити функціональне призначення приміщення. Такі приміщення слід класифікувати як об'єкти незавершеного будівництва.

Головними факторами для визначення функціонального призначення приміщень є ознаки, що характеризують приміщення. Основними визначальними ознаками можна вважати: місце розташування й об'ємно-просторові параметри приміщень, зв'язки з іншими приміщеннями та спосіб його використання, наявність інженерних комунікацій у приміщенні й розміщення обладнання тощо. Збирання даних про такі ознаки під час огляду об'єкта дослідження та здійснення аналізу здобутої інформації дають змогу експертові визначити функціональне призначення приміщень.

Розглянемо послідовність визначення функціонального призначення приміщення на прикладі кухні у двоповерховому одноквартирному житловому будинку. Передусім, окрім документальних матеріалів, необхідно під час огляду зібрати дані про такі ознаки: 1) місце розташування — на першому поверсі в північно-східній частині будинку; 2) об'ємно-просторові параметри — приміщення ізольоване огорожувальними конструкціями, показники ширини, висоти і площі перевищують мінімально встановлені для приміщень кухні у ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» [2]; 3) зв'язки з іншими приміщеннями — пов'язана з коридором через двері; 4) спосіб використання — фіксується, якщо використання здійснюється

під час огляду; 5) інженерні комунікації — наявні електричні, газові, водопровідні й каналізаційні мережі; забезпечене вентиляційними каналами, природним і штучним освітленням; 6) технологічне обладнання — мийка, холодильник, газова плита, вентиляційна витяжка. ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення» визначає, що кухня — підсобне приміщення для приготування їжі, зберігання продуктів, їх термообробки. Згідно з цим самим документом, кухня — підсобне приміщення квартири завширшки не менше 1,8 м, заввишки не менше 2,1 м, мінімальної площі у 8 м². Кухня має бути обладнана мийкою та плитою для приготування їжі. Приміщення кухні повинно бути забезпечене припливно-витяжною вентиляцією і мати природне освітлення. Додатково під час дослідження необхідно використовувати нормативні документи, що регулюють застосування обладнання й інженерних мереж у приміщеннях (зокрема таких, як ДБН В.2.5-20:2018 «Газопостачання. Інженерне обладнання будинків і споруд» [3]).

Отже, порівнявши наведені ознаки та параметри, можна дійти висновку, що зазначене в прикладі приміщення ідентифікується як нежитлове допоміжне приміщення житлового будинку — приміщення кухні.

Водночас, визначаючи функціональне призначення приміщення, в окремих випадках у дослідженні необхідно приділити увагу розмежуванню понять «допоміжні» і «нежитлові» приміщення, зважаючи на місце їх розташування, загальну характеристику, наявність обладнання, а також спосіб і порядок їх використання. Допоміжне приміщення найчастіше є складовою комплексу

приміщень і використовується одночасно з іншими приміщеннями, призначене для обслуговування основних приміщень і за правовим статусом належить до спільного майна будинку [1].

У підсумку зазначимо, що в цій роботі наведено та проаналізовано загальні поняття, якими послуговуються для визначення функціонального призначення приміщень. Також проаналізовано характерні ознаки приміщень, що можуть бути об'єктами досліджень. Висвітлено основні правила визначення функціонального призначення приміщень. Здобуті результати мають практичний інтерес і можуть стати в пригоді для застосування в експертній практиці під час вирішення завдань, поставлених перед експертом будівельно-технічного напрямку.

Список використаних джерел

1. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку : Закон України від 14.05.2015 р. № 417-VIII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19> (дата звернення: 18.02.2021).
2. ДБН В.2.2-15:2019. Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення : затв. наказом Міністерства розвитку, будівництва та ЖКГ України від 26.03.2019 р. № 87 [Чин. з 2019-12-01]. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_15_2015_zhitlovi_budinki_osnovni_polozhennja/1-1-0-1184 (дата звернення: 18.02.2021).
3. ДБН В.2.5-20:2018. Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Газопостачання : затв. наказом Міністерства розвитку, будівництва та ЖКГ України від 15.11.2018 р. № 305 [Чин. з 2019-07-01]. URL: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-360> (дата звернення: 18.02.2021).

І. Л. Шебалков,

старший науковий співробітник ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8325-8327>, e-mail: shebalkov@ukr.net

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Анотація. Дослідження військових правопорушень має свою специфіку і потребує змістовного аналізу під час проведення військових досліджень. Низька якість наданих матеріалів суттєво впливає на об'єктивність і повноту експертного дослідження, отже — не дає змоги правильно визначити всі обставини досліджуваної події.

Ключові слова: військові злочини, специфіка проведення військової експертизи, об'єктивність і повнота експертного дослідження.

Abstract. The pre-release of the victorious legalists, has its own specifics and the need for a drastic analysis in the conduct of the victorious precept. The quality of the materials produced is low, but the sutta is injected into the reality and the need for expert advice, and as a result, it will not give the opportunity to properly value due to all the surroundings of the illusory background.

Keywords: war crimes, specificity of military examination, objectivity and completeness of expert research.

Аннотация. Исследование военных преступлений имеет свою специфику и нуждается в содержательном анализе при проведении военных исследований. Низкое качество предоставляемых материалов существенно

влияет на объективность и полноту экспертного исследования, следовательно — не позволят правильно определить все обстоятельства исследуемого события.

Ключевые слова: военные преступления, специфика проведения военной экспертизы, объективность и полнота экспертного исследования.

Аналіз кількості призначених для проведення в ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» військових експертиз і досліджень з урахуванням кваліфікації військових злочинців або злочинів і правопорушень, скоєних військовослужбовцями, свідчить про їх суттєве збільшення щороку.

Так, військові дії на Сході України військовослужбовців Збройних сил України та прирівняних до них осіб інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України, які з березня 2014 року брали участь в Антитерористичній операції на території Луганської та Донецької областей, а з квітня 2018 року — в операції Об'єднаних сил для забезпечення національної безпеки та цілісності державного кордону, спричинили та продовжують спричиняти збільшення кількості військових злочинів саме в цих регіонах.